

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 1 » 05 _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Скрипка

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0114/23
Лисенко
(підпис) (прізвище, ініціал)

« _____ » 2023

Київ – 2023

Розробник: Василевич Марта Олексіївна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладачі: Рябова Ольга Вікторівна, доцент кафедри; Василевич Марта Олексіївна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 9 від «28» серпня 2023 року
Завідувач кафедри
інструментально-виконавської
майстерності

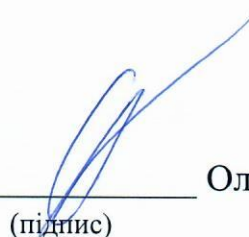

Маргарита МАЛАХОВА

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво
(назва освітньої програми)

«__» _____ 2023 року
Гарант освітньої (професійної/наукової)
програми (керівник проектної групи)

Ольга ОЛЕКСЮК

(підпис)

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2023 року
Заступник декана з науково-
методичної та навчальної роботи

Інна ТКАЧЕНКО

(підпис)

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210		
Курс	1		2
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1
Обсяг кредитів	2	2	3
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	90
аудиторні	34	32	24
модульний контроль	4	4	6
семестровий контроль	-	-	30
самостійна робота	22	24	30
форми семестрового контролю	залік	-	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музичного мистецтва, який володіє навичками концертно-виконавської діяльності; здатного створювати та реалізовувати власні художньо-інтерпретаційні концепції у виконавстві.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усь ого	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Робота магістранта над вдосконаленням технічної та художньої сторін у творах програми				
Тема 1.1. Формування методом вдалого підбору технічного матеріалу стимулу до професійного виконання художніх творів.	25		14	11
Тема 1.2. Робота над розкриттям художніх образів виконуваних творів.	31		20	11
Модульний контроль	4			
Усього за 1 семестр	60		34	22
Змістовий модуль 2. Удосконалення виконавської майстерності студента для втілення художніх задумів і музичних образів				
Тема 2.1. Удосконалення виконавської майстерності у процесі роботи над складнощами скрипкової поліфонії.	28		16	12
Тема 2.2. Реалізація власної концептуально-інтерпретаційної моделі у виконуваних творах.	28		16	12
Модульний контроль	4			
Усього за 2 семестр	60		32	24
Усього за 1 курс	120		66	46
Змістовий модуль 3. Реалізація всіх напрацювань магістранта для успішного сценічного виступу				
Тема 3.1. Цілеспрямована підготовка скрипаля до концертного виступу.	27		12	15
Тема 3.2. Основні форми концертно-виконавської діяльності.	27		12	15
Модульний контроль	6			
Семестровий контроль	30			
Усього за 3 семестр	90		24	30
Усього за 2 курс	90		24	30

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Скрипка»

Змістовий модуль 1 (1 курс, 1 семестр)

Робота магістранта над вдосконаленням технічної та художньої сторін у творах програми

Тема 1.1. Робота над технічним матеріалом як нагромадження виконавських навичок, необхідних для підготовки концертної програми. Формування методом вдалого підбору технічного матеріалу стимулу до професійного виконання художніх творів.

Основна література: 2, 3-5.

Додаткова література: 1, 3.

Тема 1.2. Вдосконалення умінь визначити необхідні темпи, динаміку, агогіку. Формування у студента попереднього виконавського задуму. Розкриття індивідуальних особливостей студента під час роботи. Узагальнення накопиченого власного художнього досвіду студента у виконанні творів різних музичних форм.

Основна література: 2,3-5.

Додаткова література: 1-4.

Змістовий модуль 2 (1 курс, 2 семестр)

Удосконалення виконавської майстерності студента для втілення художніх задумів і музичних образів

Тема 2.1. Удосконалення виконавської майстерності у процесі вивчення поліфонічних творів. Посилена вимогливість до якості гри, розширення художнього світогляду, збагачення виконавських навичок. Подолання труднощів специфічного скрипкового інтонування в мелодії без супроводу та виконання двох основних типів фактури: одноголосії мелодії та багатоголосії тканини.

Основна література: 2,3-5.

Додаткова література: 1-4.

Тема 2.2. Заглиблення у драматургію музичних творів та відпрацювання власної інтерпретаційної моделі музичних творів. Створення музичних образів, враховуючи стиль виконуваної музики.

Основна література: 2,3-5.

Додаткова література: 1-4.

Змістовий модуль 3 (2 курс, 3 семестр)

Реалізація всіх напрацювань магістранта-скрипаля для успішного сценічного виступу

Тема 3.1 Підготовка концертної програми та її виконавське втілення в умовах сценічного виступу. Робота над удосконаленням рівня виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Моделювання умов публічного виступу в класі. Відпрацювання і подолання можливих проблемних ситуацій під час сценічного виступу. Вдосконалення виконавського артистизму студента.

Основна література: 1, 3-5.

Додаткова література: 1-4.

Тема 3.2. Виконавська діяльність педагога-виконавця. Основні форми концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу скрипки.

Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ. Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основна література: 1, 3, 4.

Додаткова література: 1-4.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	34	34	32	32	24	24
Робота на індивідуальних заняттях	10	4	340	32	320	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	4	20
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	409	-	387	309	
Максимальна кількість балів		409				309	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 409 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнту – 4,09).		--		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.	

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

№	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
Змістовий модуль 1				
1.	Самостійний розбір нотного тексту програми.	точність нотного тексту	1	5
		відповідність аплікатури	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
2.	Робота над технічними труднощами.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
Змістовий модуль 2				
3.	Формування інтерпретаційної моделі програми.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
4.	Робота над засобами художньої виразності виконуваних творів.	точність нотного тексту	1	5
		точність ритмічних фігурацій	1	
		відповідність штрихів	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
Змістовий модуль 3				
5.	Робота над художньо-образним змістом музичних творів концертної програми.	точність нотного тексту	1	5
		артистизм	1	
		виконавська стабільність	1	
		якість звуковедення	1	
		художня виразність	1	
6.	Моделювання концертних ситуацій; рефлексія; коригування виконавських дій.	аналітичне мислення	1	5
		сценічна адаптивність	1	
		виконавська мобільність	1	
		стабільність виконання	1	
		художня виразність, артистизм	1	
7.	Аналіз різних виконавських концепцій творів програми.	цілісність та переконливість виконання	1	5
		індивідуальний виконавський стиль	1	
		виконавська техніка	1	
		художня виразність, артистизм	1	
		стабільність виконання	1	
8.	Розгорнутий коментар (письмовий/усний) власного виконання творів концертної програми.	деталізація технічних труднощів	1	5
		методи подолання технічних труднощів	1	
		аналіз психологічного стану	1	
		методи подолання сценічної нестабільності	1	
		рефлексія щодо успішності виконання програми	1	

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відеозапису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – 1 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру; контрольне виконання на модульному занятті поліфонічного твору/твору великої форми та п'єси напам'ять. До програми обов'язково має бути включено твір українського автора.

Екзамен – 3 семестр – виконання поліфонічного твору, твору великої форми, п'єси кантиленного характеру та віртуозної п'єси – 40 балів. До програми обов'язково має бути включено твір українського автора.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відеозапису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Диску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

Шкала відповідності оцінок (залік)

Рейтингові оцінки	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору; високий рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
В	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.

С	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного твору.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
F X	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних

		відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне. Поверхневе виконання, недотримання стилю твору.
--	--	--

Шкала відповідності оцінок (екзамен)

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпо-ритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метро-ритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний інструмент. Скрипка»

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 90 год. Самостійна робота - 76 год.

Семестровий контроль – 30 год. Модульний контроль - 14 год.

Модулі	1 семестр		2 семестр		3 семестр			
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Робота магістранта над вдосконаленням технічної та художньої сторін у творах програми.		Удосконалення виконавської майстерності студента для втілення художніх задумів і музичних образів.		Реалізація всіх напрацювань магістранта для успішного сценічного виступу.			
Кількість балів за модуль	409		387		309			
Заняття	1-14	15-34	1-16	17-32	1-12	13-24		
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Тема 2 1*34=34 б/ 10*34=340 б. 374 б.		Тема 1. Тема 2 1*32=32 б/ 10*32=320 б. 352 б.		Тема 1 Тема 2 1*24=24 б/ 10*24=240 б.			
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5б.	5б.	5б.	5б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів		МКР 25 балів		МКР 25 балів			
Коефіцієнт	Усього без урахування коефіцієнту – 409 балів, коефіцієнт – 4,09; залік		---		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що порівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.			

Орієнтовний репертуар

Поліфонічні твори

Бах Й. С. Сонати і партити для скрипки соло
Телеман Г.Ф. 12 фантазій для скрипки

Твори великої форми

Бетховен Л. Концерт.
Брух М. Концерт g-moll.
Венявський Г. Концерт №2.
В'єтан А. Концерт №№2, 3, 5.
Лало Е. Іспанська симфонія.
Мендельсон Ф. Концерт.
Моцарт В.-А. Концерти № №1, 3, 4, 5.
Сібеліус Я. Концерт.

Твори зарубіжних авторів

Барток Б. «Румунські народні танці».
Бах Й.-С. Арія, Жига, Бурре, Сарабанда, (обр.Я. Хейфеца), Арія
(обр.К.Фортунатова).
Венявський Г. Куяв'як, Мазурка, Легенда, Полонез, Скерцо-Тарантелла.
Дрдля Ф. Серенада.
Крейслер Ф. П'єси.
Массне Р. Роздум.
Моцарт В.-А. Адажіо.
Рубінштейн А. Ауер Л. Мелодія
Форе Г.- Ельман М. Пробудження.
Хачатурян А. Ноктюрн.
Шнітке А. – Сюїта в старовинному стилі.

Твори українських авторів

Барвінський В. Гумореска на народні теми.
Вериківський М. – Пісня із «Української сюїти».
Кос-Анатольський А. – Куявяк і Оберек із балету «Сойчине крило».
Косенко В. «Мрії», Гавот a-moll,
Левицький І. «Українська рапсодія», «Танок».
Лисенко М. Токата, Елегія, Пряля.
Лятошинський Б. – Мелодія.
Людкевич С. «Чабарашка».
Ревуцький Л. Інтермеццо.
Скорик М. П'єси.

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття. – Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: 2016. - 751 с.
2. Завалко К., Борисов В. Самостійні заняття у професійній кар'єрі скрипаля: психологія та ключові методи // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, вип. 7, С.19-30.
3. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці / В.Стеценко. – К.: Музична Україна, 1974. – Ч.І - 170 с.
4. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці / В. Стеценко. - К.: Мистецтво, 1964. – Ч.ІІ - 154 с.
5. Auer L. Violin Playing As I Teach It / L. Auer., 1980. – 128 с.

Додаткова

1. Андрейко О.І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування : моногр. / О.І. Андрейко. – Л.: Галицька видавнича спілка, 2013.
2. Завалко К.В., Гуральник Н.П. Розвиток скрипкової школи Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика: навч.-метод. посібник / К.В. Завалко, Н.П. Гуральник. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2005. – 144с
3. Стеценко В. – Джерела скрипкового концерту / В. Стеценко. - К.: Музична Україна, 1980, - 79 с.
4. Menuhin Y. Violin: Six lessons with Yehudi Menuhin. London. Faber Music Limited. 1981.